

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಪ್ರಗತಿ

ಮಾನ್ಯ ಪ್ರೀ ಕೆ. ವಿಜ್ಞ. ಪಾಟೀಲ,

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು.

ಕರ್ನಾಟಕವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ರಾಜ್ಯ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜರ ಚರಿಸ್ಮರಣೀಯವಾದ ಕೃತಿಗಳಿಂದ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಶೇಷಗಳಿಂದ, ಅಳಿದುಳಿದ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಂದ ಹಿರಿದಾದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಭಾರತದ ಬಂಧವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ತನ್ನದೇ ಆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ರಾಜ್ಯ. ಪೂಜ್ಯ ದಿವಂಗತ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರೀತ್ಯಾದರಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಗಾಂಧೀಪ್ರಾಂತವೆಂದೂ ಸಹ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿರುವ ಭಾಗ್ಯ ಈ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಭಾರತದ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವಿನ್ನೂ ಪೂರ್ಣಕಾಣು ವಂತಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿರುವ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿಯವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣತೆ ಪಡೆದಿದ್ದರೂ, ಆ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಭಾಗ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. 1956ನೆಯ ನವೆಂಬರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನಾ ಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತವೆಂದು ರಚಿತವಾಯಿತು. ವಿಸ್ತೀರ್ಣಗೊಂಡ ಮೈಸೂರೇ ಇಂದು ಕರ್ನಾಟಕವೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಈಗಲೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ, ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯಾಡುವ ಜನರನೇಕರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಂತಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಗಿನ್ನೂ ಅವಕಾಶವನ್ನತ್ತಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಾದ ಈ ಕರ್ನಾಟಕವು, ಕರಿನಾಡು ಎಂದೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಡೆದಿದೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸೊಬಗು, ಸಿರಿವೊಂದಂಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣದೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು? ಎಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತು ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ, ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾರದ ವಸ್ತುಗಳೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಅನೇಕ ಹೊಳೆಗಳು, ಹಳ್ಳಿಗಳು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಶರಾವತಿಯಿಂದಲೇ ದೊರಕುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಉಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಾಣದ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪ ಬೇಕೆಂದು ಯೋಜಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಎಷ್ಟೇ ಬೇಡಿದರೂ ಪೂರೈಸಬಲ್ಲವು ಎಂದೂ ಎದೆತಟ್ಟಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಕಾಳೀ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಅಡಿಗಲ್ಲು ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನಿಯವರಿಂದ ದಿನಾಂಕ 29ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1973ರಂದು ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶರಾವತಿಗಿಂತ ಒಂದೂವರೆ

ಪಟ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಚೊಕ್ಕವಾಗಿರುವ ಕಾರವಾರಜಿಲ್ಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕೊಡುಗೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಶರಾವತಿ, ಕಾಳಿ, ಗಂಗೂಳಿ, ಅಘನಾಶಿನಿ ಮೊದಲಾದ ನದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಮಸಮ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಪೂರ್ತಿಯಾದರೆ ಕೇವಲ ಕರ್ನಾಟಕವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ 'ಕರ್ನಾಟಕ' ವಿದ್ಯುತ್ಪೂರೈಕೆಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಹವ, ನೀರು, ವಿದ್ಯುತ್ ಹಾಗೂ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗನುಕೂಲವಾದ ಕಚ್ಚಾಮಾಲೆಗಳು ಅವಶ್ಯ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪಡೆದಿರುವ ಭಾಗ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭರಾದ ಉದ್ಯೋಗ ಶಿಲ್ಪಿಗಳೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಬಹು ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಸಕ್ಕರೆ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅದಿನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆದು ಇಂದು ತನ್ನದೇ ಆದ 'ವೈಶಾಲ್ಯತೆ' ವಿಸ್ತೀರ್ಣತೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಿದೆ. ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರಿಗೇ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂದಿನಿಂದಲೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣತೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕಬ್ಬಿಣವು ಭಾರತದಲ್ಲಾಗುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಬ್ಬಿಣಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆ. ಮುಂದಾಗಲಿರುವ ಹೊಸಪೇಟೆ ಹತ್ತಿರದ ಕಬ್ಬಿಣ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೂ ಸಹ ವಿಜಯನಗರ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಾಗಿ ನಾಮಾಂಕಿತವಾಗಲಿರುವುದೂ ಸಹ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗಣಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನಾಧರಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೂ ಸೊಂಡೂರ ಮೊದಲಾದ ಠೇಡಗಳಲ್ಲಿವೆ. ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಸಿಮೆಂಟನ್ನೂ ಸಹ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಮಾಡುವ 6 ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೆಂದು ಇದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ತೀವ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿವೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೂ ಬೆಳೆಯಲಿವೆ. ಈಗ 13 ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಾದರೆ ಇನ್ನೂ 6 ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುವ ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ. ಕಬ್ಬಿಣ, ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಷ್ಟೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಔಚಿತ್ಯವಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಪ್ರಬಲವಾದ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಅನೇಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿವೆ. ಹತ್ತಿನೊಲಿನ ಗಿರಣಿಗಳು ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಅಕ್ಕಿಗಿರಣಿ, ಅಕ್ಕಿ ತೌಡಿನಿಂದ ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ದನಗಳಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಶೀತಲೀಕರಣದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಲೆ ಎತ್ತುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. 1972ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಂತೂ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಪ್ರಗತಿಯೆಡೆಗೆ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು ವಿಶೇಷ ಆಸ್ಥೆ ವಹಿಸಿರುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಗತಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಬರುವ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಧರಿಸಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳನ್ನೇಕೆ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಕಾಗದದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೂ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊರೆಯುವ ಮತ್ತು ಫರ್ನಿಚರಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವ ಉದ್ಯಮಗಳೂ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರಕಲಿರುವ ಹೇರಳವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲೆಂದೆ: 'ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಜ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್' ದಿನಾಂಕ 18-4-1973 ರಂದು ಜನ್ಮ ತಾಳಿದೆ. ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಿಂದ ಹೊಸ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಿದೆ. ಇದ ರಂತೆ ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಜದವರೂ ಸಹ ಉದ್ಯಮ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರೇ ಮಾತ್ರ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನುಗುಣವಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಇಲ್ಲಿಯ ಸೌಕರ್ಯ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನುಗುಣವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ:

- (1) ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಎರೋನಾಟಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್
- (2) ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ಮೆಶಿನ್ ಟೂಲ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್
- (3) ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ವಾಚ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್
- (4) ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಮೆಶಿನ್ ಟೂಲ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್
- (5) ಭಾರತ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್
- (6) ಇಂಡಿಯನ್ ಟೆಲಿಫೋನ್ಸ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್

ಮೊದಲಾದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಡುವ ನಾಮಾಂಕಿತ ಉದ್ಯಮಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ರೈಲ್ವೆ ವರ್ಕ್‌ಪಾಪ್ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಗುಣಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ರೈಲ್ವೆ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ನುಡಿದಿದ್ದರು. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಲ್ಯುಮಿನಮ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೂ ಸಹ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮರುಗು ತರುವಂತಹವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ನೀರು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯುತ್ಪೂರೈಕೆಗಳೇ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕೆಟ್ಟಾವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶವೇ ಮಾತ್ರ ಇದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣಾ ಖಾತೆಯವರೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದೆಡೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರೆ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು.

- (1) ಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆಯ ಕಾರ್ಖಾನೆ
- (2) ಮೈಸೂರು ಸಾಬೂನು ಕಾರ್ಖಾನೆ

- (3) ಮೈಸೂರು ರೇಷ್ಮೆ ನೇಯುವ ಕಾರ್ಖಾನೆ
- (4) ರೇಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಮ್ಯಾನುಫ್ಯಾಕ್ಚರಿಂಗ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ
- (5) ಮಂಡ್ಯ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪೇಪರ್ ಕಂಪನಿ.
- (6) ಮೈಸೂರು ಆಯರ್ನ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟೀಲ್ ಕಂಪನಿ ;
- (7) ಮೈಸೂರು ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್.

ಮೊದಲಾದ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಭಾಗವಹಿಸಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅನೇಕ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನಡೆಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸಹಕಾರೀ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಗದಗಿನಲ್ಲಿರುವ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ಸಂಘಗಳು ಸಹಕಾರೀ ಚಳವಳಿಗೆ ಮೆರುಗು ತರುವಂಥವಾಗಿವೆ. ಹತ್ತಿಕಾಳಿನಿಂದ ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಹತ್ತಿ ಸಹಕಾರಿ ಮಿಲ್ಲು, ಕ್ಯಾಟಲ್ ಫೀಡ್ಸ್ ಸಂಘ, ಸೇಂಗಾ ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವ ಸಂಘ. ಡೈರಿ ಪ್ರೊಸೆಸ್ಸಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ, ಮಂಗಳೂರು, ಕೊಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು, ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಹತ್ತಿ ನುರಿಸುವ ಜಿನ್ನಿಂಗ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಹಾಗೂ ಭತ್ತ ನುರಿಸುವ ಮಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಖಾಸಗೀ ರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಉದ್ಯಮಗಳು ಅನೇಕ ಎಲ್ಲ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸುವ ಸಾಹಸವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಲಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ

- (1) ವೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಸ್ ;
- (2) ಇಂಡಿಯನ್ ಫ್ಲಾಯವುಡ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ;
- (3) ಡಾಯ್‌ಮಂಡ್ ಸಿಮೆಂಟ್ಸ್ ;
- (4) ಮೈಸೂರು ಸಿಮೆಂಟ್ಸ್ ;
- (5) ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಂಪನಿ ;
- (6) ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಕಂಪನಿ ;
- (7) ಬಿನ್ನಿ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- (8) ಜಾವಾ ಸ್ಟ್ಯಾಟರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಮೈಸೂರು ;
- (9) ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್ಸ್ಟ್ರುಮೆಂಟ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ;
- (10) ಮೋಟಾರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ;
- (11) ಪವರ್ ಟೆಲಿಸ್ ;
- (12) ಗ್ಲಾಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಮೈಟಿಫೀಲ್ಡ್ ;
- (13) ಇಂಡಿಯನ್ ಟೋಬ್ಯಾಕೋ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ;
- (14) ಗೋಡಂಬಿ ಪ್ರೊಸೆಸ್ಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಮಂಗಳೂರು ;
- (15) ಸ್ಪಿನ್ನಿಂಗ್ ವೀವಿಂಗ್ ಮಿಲ್ಲುಗಳು, ದಾವಣಗೆರೆ.

ಇವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಧಾರವಾಡ, ವಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಮಗ್ಗ ಹಾಗೂ ಪವರ್‌ಲೂಮ್ ಉದ್ದಿಮೆಗಳೂ ವಿಪುಲವಾಗಿವೆ. ಹೆಬ್ಬಸೂರ್ ಗುಡಾರಗಳೂ ನವಲಗುಂದ ಜಮಖಾನೆಗಳೂ ಗುರ್ಲಹೊಸೂರ ಖಾದಿಬಟ್ಟೆಗಳೂ ಖಾನಾಪುರದ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳೂ ಮಂಗಳೂರಿನ ಹಂಚಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೂ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ಹಾಗೂ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರೇಶ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಗಳೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಾಗಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಮೈಸೂರು ಬೆಂಗಳೂರು ಮೊದಲಾದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟುಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿವೆ. ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುವುದು, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬಂದ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಂದಿನ ಜನಪ್ರಿಯ ಮಹಾರಾಜರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ, ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ದಿವಾಣರು ಹಾಗೂ ಸಲಹೆಗಾರರೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣರೆಂದೂ ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಮೊದಲು ಸಮರ್ಥನೀಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ; ಇದನ್ನೊಂದು ತುಂಬಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಸುದೈವದಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣರವರಂಥ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ದಿಮೆ ಶಾಖೆ ದೊರೆತಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಸಾಧಿಸಿ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ಹರ್ಷಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಜನತೆಯ ಸಹಕಾರವೂ ಅವಶ್ಯ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ಕಾರವಾರಗಳೆರಡೂ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ಬಂದರ ಗಳಾಗಬಲ್ಲವು. ಕಾರವಾರವೆಂತೂ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ಬಂದರವಾಗುವಂತಿದೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಈ ಬಂದರದ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಾದ ರೈಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದರ್ಜೆಯ ಬಂದರವಾಗುವುದು. ಕರ್ನಾಟಕದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ವಿಪುಲವಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತಿರುವ ನಾನಾಪ್ರಕಾರದ ಖನಿಜ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪರ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲು ಈ ಬಂದರುಗಳು ಅತಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುವವು. ಇವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮುಂದು ವರಿಯಲಿ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರ ಬಂದರದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಮಿಾನುಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಗೋಡಂಬಿ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿದ್ದು ಅವೆಲ್ಲವುಗಳೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪರರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಪತ್ತು ಪಡೆಯುವ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಕಾರವಾರ ಬಂದರವಾದಾಗ ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೂ ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾರವಾರದ ಉತ್ತಮ ಹವೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಉತ್ತಮ ತರಗತಿಯ ಆನಾನಸ್ ಮೊದಲಾದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳನ್ನೂ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಲಿರುವ

ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಪೊದಲಾದ ಖನಿಜ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಇದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ಇಂಗಳಧಾಳ ಖನಿಯಿಂದ ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರಕಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿರುವ ತಾಮ್ರವೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು. ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾರವಾರ—ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ರೈಲ್ವೆ ನಿರ್ವಾಣವೂ ಸಹ ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಇದರ ರಚನೆಯಾದಾಗ ಇಂದು ವಾಹನದ ವೆಚ್ಚ ಅಧಿಕವಾಗಬಹುದಾದ ಈ ಖನಿಜ ಪದಾರ್ಥಗಳ ರವಾನೆಯೂ ಆಕರ್ಷಕವಾದೀತು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿದ್ದರೂ, ಅವು ಕಡಿಮೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪತ್ತು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಅತಿಯಾಗಿದೆ. ಕಚ್ಚಾಮಾಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿವೆ. ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಗುವ ಸಾಧನಗಳಿವೆ. ನೀರು, ಭೂಗುಣ, ಹವಾಮಾನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿವೆ. ಅದೇಕೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸಗಾರರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯೂ ಸಹ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಿಗಿಂತ ಸಮಾಧಾನ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿರುವುದೂ ಸಹ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಜನರು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅತಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇಂದು ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಬಹುದೆಂಬ ವಾತವರಣವಿದೆ. ಧಾರವಾಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗಳ ನಡುವೆ ಬೆಳೆದು ಬರಲಿರುವ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಖಾಸಗಿ ರಂಗದ ಹಿರಿಮೆ ತೋರಿಸುವಂತಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗದಗ-ಹುಲಕೋಟೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಬರಹತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಬೆಳೆಯ ಬೇಕು. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಲಿರುವ ವಿಪುಲವಾದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಯೋಗಿ ಸುವ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ನಾವಿಂದೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಉದ್ದಿಮೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸ ಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ದಟ್ಟಾರಣ್ಯವಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಬಡಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರುವ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ದಾಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಅವರು ಸಹ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪತ್ತು ದೊರಕಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಅರಣ್ಯಗಳೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಪ್ರಾರಂಭವೇ ಜನತೆಯ ಸ್ಥಿರ ಸುಖಸಾಧನಗಳ ಮಾರ್ಗ. ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಹಸ್ತವನ್ನಿಟ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆಕರಣದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೀರ್ತಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುವಂತಾಗಲಿ. ವಿಪುಲವಾದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಕಂಡಾಗ ದಿವಂಗತ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ 'Industrialise or Perish' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದ ನಿಜವಾದ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬರಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುವೆ.